

1
FAKA'UHINGA'I
'O HA TAMA

2
'IKAI FILIFILIMANAKO

3
NGAAHI FIE MA'U
LELEI TAHA 'O E
LEKA

4
KO HONO 'AI KE
MO'ONI 'A E NGAAHI
TOTONU

5
FAKAHINOHINO
FAKAFAMILI 'I HE
TUPULAKI 'A E
FANAU

6
MO'UI, MO'UI'ANGA
MO E FAKALAKA-
LAKA

7
HINGOA MO E FONUA

8
KO HAI AU

9
KO HONO TAUHI
FAKATAHA 'O E
NGAAHI FAMILI

10
FETU'UTAKI
MO E MATU'A
FAKATU'APULE'ANGA

11
MALU'I MEI HE PUKE
FAKAMALOHI

12
FAKA'APA'APA'I E
FAKAKAUKAU 'A E
FANAU

13
KO HONO VAHEVAHE
TAU'ATAINA 'O E
NGAAHI
FAKAKAUKAU

14
TAU'ATAINA KI HE
FAKAKAUKAU MO E
TUI FAKALOTU

15
FOKOTU'U PE KAU KI
HA NGAAHI KULUPU

16
MALU'I 'O E TOTONU
FAKAFOTUITUITUI

17
MA'U HA NGAAHI
FAKAMATALA

18
FATONGIA 'O E
MATU'A

19
MALU'I MEI HE
FAKAMAMAHI

20
FANAU L'EKINA

21
FANAU 'OKU OHI

22
FANAU KUMI
HUFANGA

23
FANAU 'OKU
FAINGATA'A'IA
FAKAESINO

24
MO'UI LELEI, VAI,
ME'AKAI, 'ATAKAI

25
TOE VAKAI'I E
FEITU'U 'OKU 'I AI E
FANAU

26
TOKONI FAKASO-
SIALE MO FAKA'E-
KONOMIKA

27
ME'AKAI, VALA, KO
HA 'API MALU

28
HU KI HE AKO

29
NGAAHI TAUMU'A 'O
E AKO

30
ANGA FAKAFONU
TOKOSI, LEA
FAKAFONU MO E TUI
FAKALOTU

31
MALOLO, VA'INGA,
ANGA FAKAFONU,
'AATI

32
MALU'I MEI
HE NGAUE
FAKATU'UTAMAKI

33
MALU'I MEI HE
FAITO'O KONATAPU

34
MALU'I MEI HE
PA'USI' FAKALIELIA

35
FAKA'EHI'EHI MEI HE
FAKATAU MO E KAI-
HA'ASI 'A E FANAU

36
MALU'I MEI HE
NGAOHIKOVIA

37
FANAU 'I HE
PILISONE

38
MALU'I 'I HE TAU

39
FAKAAKEAKE MO
HONO FAKATAPUI
'A E FANAU

40
KO E FANAU 'OKU
NAU MAUMAU'I 'A
E LAO

41
'OKU FAKA'AONGA'I
'A E FONON LELEI
TAHA MA'A E FANAU

42
KUU PAU KE 'ILO'I 'E
HE TOKOTAHA KO-
TOA PE 'A E NGAAHI
TOTONU 'A E FANAU

43-54

FOUNGA 'OKU
NGAUE AI 'A E
FAKATAHA

KO E FAKATAHA 'I HE NGAAHI TOTONU 'A E FANAU

KO E FAKATAHA 'I HE NGAAHI TOTONU 'A E FANAU

- 'I HE FAKALEA MAHINO TAHA MA'AE
KAULEKA

Ko e fakataha 'a e ngaahi pule'anga fakatahataha ki he ngaahi totonu 'a e fanau ko ha aleapau mahu'inga ia 'a e ngaahi fonua kuo nau palomesi ke malu'i e totonu 'a e fanau.

'Oku fakamatala'i 'e he Fakataha 'i he Ngaahi Totonu 'a e Fānaú pe ko hai 'a e fānaú, 'enau ngaahi totonu kotoa pē, pea mo e ngaahi fatongia 'o e ngaahi pule'angá. 'Oku fehokotaki kotoa 'a e ngaahi totonu koeni pea 'oku nau mahu'inga tatau kotoa pea he 'ikai lava ke to'o 'a e totonu koia meia teki nautolu.

'Oku pou pou'i 'e he Kōmiti 'a e fakamatalá ni 'i he Ngaahi Totonu 'a e Fānaú.

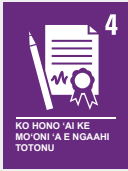
Ko e fānau 'oku si'i hifo he ta'u 18.

'Oku ma'u 'e he fānau kotoa pē 'a e ngaahi totonu kotoa ko 'enī, tatau ai pē pe ko hai kinautolu, pe ko hai 'enau mātu'á pe fāmīlī pe ko e hā 'enau tui fakalotú, fōtunga 'oku nau 'i aī, kapau ko ha tamasi'i pe ta'ahine kinautolu, kapau 'oku nau faingata'a'ia fakaesino, pea tatau ai pē pe ko hai 'enau mātu'á pe fāmīlī pe ko e hā e me'a 'oku tui pe tui ki ai 'enau mātu'á pe fāmīlī. 'Oku 'ikai totonu ke tauhi ta'e totonu ha fānau koe'uhī ko ha fa'ahinga 'uhinga.

'I he taimi 'oku fai ai 'e he matu'a ha ngaahi filī, 'oku totonu ke nau fakakaukau ki he founga 'e uesia ai 'e he'enau ngaahi filī 'a e fānau. 'Oku totonu ke fai 'e he matu'a kotoa pē 'a e me'a 'oku lelei tahā ma'á e fānau. 'Oku totonu ke fakapapau'i 'e he ngaahi pule'angá 'oku malu'i mo tokanga'i e fānau 'e he'enau mātu'á, pe 'e ha kakai kehe 'i he taimi 'oku fie ma'u ai 'enī. 'Oku totonu ke fakapapau'i 'e he ngaahi pule'anga ko e kakai mo e ngaahi feitu'u 'oku nau fatongia 'aki hono tokanga'i e fanau 'oku nau failelei.

Kuo pau ke fai 'e he ngaahi pule'anga 'a e me'a kotoa pe te nau lava ke fakapapau'i 'e lava ke fiefia 'a e fanau kotoa pe 'i honau ngaahi fonua 'i he ngaahi totonu kotoa pe 'i he fakataha ko 'eni.

'Oku totonu ke tuku 'e he ngaahi pule'angá ke tatakī 'e he ngaahi fāmīlī mo e tukui koló 'enau fānau koe'uhī, 'i he'enau fu'u lahi, 'oku nau ako ai ke faka'aonga'i 'enau ngaahi totonú 'i he founga lelei tahā. Ko e lahi ange e tupu 'a e fānau, ko e si'isi'i ange ia e fakahinohino te nau fie ma'ú.

'Oku ma'u 'e he leka kotoa pe 'a e totonu ke mo'ui. Kuo pau ke fakapapau'i 'e he ngaahi pule'anga 'oku mo'ui 'a e fanau mo fakalalakaka 'i he founga lelei taha 'e lava.

Kuo pau ke lesisita 'a e fānau mo fakahingoa 'i he taimi 'oku fā'ele'i mai ai kinautolú 'a ia 'oku 'ilo'i totonu 'e he pule'angá. Kuo pau ke 'i ai ha matakali 'o e fānau (kau ki ha fonua). 'I he taimi 'e lava aī, 'oku totonu ke 'ilo'i 'e he fānau 'enau mātu'á pea tokanga'i kinautolu.

'Oku ma'u 'e he fānau 'a e totonu ki honau tu'unga totonú – ko ha lekooti faka'ofisiale 'o kinautolu 'a ia 'oku kau ai honau hingoá, matakali mo e ngaahi fetu'utaki fakafāmīlī. 'Oku 'ikai totonu ke to'o 'eni 'e ha taha meiate kinautolu, ka 'o kapau 'e hoko 'eni, kuo pau ke tokoni'i 'e he ngaahi pule'anga 'a e fanau ke vave 'enau foki mai.

'Oku 'ikai totonu ke fakamavahe'i 'a e fānau mei he'enau mātu'á tuku kehe kapau 'oku 'ikai tokanga'i lelei kinautolu – hangē ko 'enī, kapau 'oku mamahi pe 'ikai tokanga'i 'e ha mātu'a ha fānau. 'Oku totonu ke fetu'utaki 'a e fānau 'oku 'ikai nofo fakataha 'enau mātu'á mo e ongomātu'á kae 'oua kuo hoko 'eni ko ha maumau ki he leka.

Kapau 'oku nofo ha fānau 'i ha fonua kehe mei he'enau mātu'á, 'oku totonu ke 'oange ha faingamalie 'e he ngaahi pule'angá ke folau 'a e fānau mo e mātu'á kae lava ke nau fetu'utaki mo fakataha.

Kuo pau ke ta'ofi 'e he ngaahi pule'angá 'a hono 'ave 'o e fānau mei he fonua 'i he taimi 'oku fepaki ai 'eni mo e la'o – hangē ko 'enī, 'i hono kakai tangata 'e ha taha pe puke muli 'e ha mātu'a 'i he taimi 'oku 'ikai loto ki ai 'a e mātu'a 'e tahā.

'Oku ma'u 'e he fānau 'a e totonu ke foaki tau'atāina 'enau ngaahi fakakaukau 'i he ngaahi me'a 'okú ne uesia kinautolú. 'Oku totonu ke fakafanongo mo tokanga fakamātoato 'a e kakai lalahī ki he fānau.

'Oku ma'u 'e he fānau 'a e totonu ke vahevahe tau'atāina mo e ni'ihi kehē 'a e me'a 'oku nau akó, fakakaukau mo ongo'i, 'i he talanoa, tā fakatātā, tohi pe 'i ha toe founga kehe tuku kehe kapau te ne fakalavea'i e kakai kehē.

'E lava ke fili 'e he fānau 'enau ngaahi fakakaukau, fakakaukau mo e tui fakalotú, ka 'oku 'ikai totonu ke ta'ofi ai 'e he me'a ni 'a e kakai kehē mei he'enau fiefia 'i he'enau ngaahi totonú. 'E lava ke tatakī 'e he mātu'á 'a e fānau koe'uhī 'i he'enau fu'u lahi, te nau ako ke faka'aonga'i totonu 'eni.

'E lava ke kau pe fokotu'u 'e he fanau ha ngaahi kulupu pe organisations, pea te nau lava 'o fe'iloaki mo e ni'ihi kehe, kehe pe ke 'oua na'a uesia 'e he me'a ni 'a e kakai kehe.

'Oku ma'u 'e he tamasi'i kotoa pe 'a e totonu ki he totonu fakafo'ituitui. Kuo pau ke malu'i 'e he fono 'a e totonu fakafo'ituitui 'a e fanau, famili, 'api, fetu'utaki mo e ongoongo (pe hingoa lelei) mei ha fa'ahinga 'ohofi pe.

'Oku ma'u 'e he fānau 'a e totonu ke ma'u ha fakamatala mei he 'Initanetī, letiō, televīsonē, nusipepá, ngaahi tohi mo e ngaahi ma'u'anga tokoni kehē. 'Oku totonu ke fakapapau'i 'e he kakai lalahī 'oku 'ikai fakatu'utāmaki 'a e fakamatala 'oku nau ma'ú. 'Oku totonu ke poupou'i 'e he ngaahi pule'angá 'a e mītiá ke nau vahevahe 'a e fakamatala mei ha ngaahi ma'u'anga tokoni kehekehe, 'i ha ngaahi lea fakafonua 'e lava ke mahino ki he fānau kotoa.

Ko e mātu'á 'a e tefto'i kakai 'oku nau fatongia 'aki hono 'ohake 'o ha fānau. 'I he taimi 'oku 'ikai ke 'i ai ai ha mātu'a 'a e fānau, 'e ma'u 'e ha taha lahi 'a e fatongiá ni pea ui kinaua ko ha "tauhi". 'Oku totonu ke fakakaukau'i ma'u pē 'e he mātu'á mo e kau tauhi 'a e me'a 'oku lelei taha ki he tamasi'i ko i 'Oku totonu ke tokoni'i kinautolu 'e he ngaahi pule'angá. 'I he feitu'u 'oku fakatou ma'u ai 'e ha fānau 'a e ongomātu'á, 'oku totonu ke na fakatou fatongia 'aki hono 'ohake 'o e tamasi'i.

Kuo pau ke malu'i 'e he ngaahi pule'anga 'a e fanau mei he feta'aki, ngaohikovia mo hono ta'etokanga'i 'e ha taha pe 'oku ne tokanga'i kinautolu.

'Oku ma'u 'e he fānau kotoa pē 'oku 'ikai lava ke tokanga'i 'e honau fāmīlī 'a e totonu ke tokanga'i fakalelei ia 'e he kakai 'oku nau faka'apa'apa'i e tui fakalotu 'a e tamasi'i, anga fakafonua, leá mo e ngaahi tafa'aki kehe 'o 'enau mo'ui.

Ko e taimi 'oku ohi ai 'a e fānau, ko e me'a mahu'inga tahā ke fai 'a e me'a 'oku lelei taha ma'anautolú. Kapau he 'ikai lava ke tokanga'i lelei ha fānau 'i honau fonua – hangē ko 'enī 'aki ha'anau nofo mo ha fāmīlī kehe – pea 'e lava ke ohi kinautolu 'i ha fonua kehe.

